

Dosarul nr. 2ra-1879/2020
2ra-213/2021

prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. M. Malanciuc)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

03 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Victor Ritter și Anzhelika Ritter,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Ritter și Anzhelika Ritter împotriva Întreprinderii Individuale „Denta Oboroc”, Iurie Oboroc, intervenientul accesoriu executorul judecătoresc Anatolie Ursu cu privire la repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Victor Ritter și Anzhelika Ritter și a fost menținută hotărârea din 25 ianuarie 2019 a Judecătoriei Ungheni, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 13 aprilie 2012 Victor Ritter și Anzhelika Ritter au depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Individuale „Denta Oboroc”, Iurie Oboroc, intervenientul accesoriu executorul judecătoresc Anatolie Ursu cu privire la repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au indicat că, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 iunie 2010 a fost menținută hotărârea Judecătoriei Ungheni din 04 iunie 2009, prin care s-a dispus restituirea bunului imobil proprietarului - Ritter Victor amplasată pe str. xxxxx. Tot prin aceasta hotărârea a fost încasată de la reclamant în beneficiul pârâtului suma de 230408 lei.

Au menționat că potrivit raportului de constatare tehnico-științifică nr. 2247 din 08 septembrie 2010 bunul imobil imediat a fost evaluat la suma de 303 300 de lei.

Prin procesul-verbal din 30 iulie 2010 emis de executorul judecătoresc Gh. Barnaciuc bunul imobil a fost transmis proprietarului Victor Ritter.

Prin procesul-verbal de sechestrul din aceeași dată, emis de același executor judecătoresc a fost transmis bunul imobil la păstrare lui Iurie Oboroc.

Au relatat că la 20 martie 2012 în urma inacțiunilor pârâtului a fost inundată proprietatea lui cu 40 m³ apă potabilă, cauzând-i un prejudiciu material și moral enorm de mare, fapt confirmat prin actul de constatare a faptelor și a stărilor de fapt din 21 martie 2012 întocmit de executorul judecătoresc Anatolie Ursu, prin informația CPR Ungheni din 26 martie 2012, nr. 3709 și comunicarea ÎM „Apă-Canal” din 29 martie 2012.

Au solicitat reclamanții în temeiul art. 1398, 1422 Codul civil repararea prejudiciului material care va fi determinat de către expert și repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei din beneficiul pârâtului Iurie Oboroc.

La 13 februarie 2018, reclamantul Victor Ritter și coreclamantul Anzhelika Ritter au depus o cerere de majorare și concretizare a pretențiilor în temeiul art. 50-60 CPC împotriva pârâtului ÎI „Denta Oboroc”, copîrîtului Iurie Oboroc și intervenientul accesoriu Anatolie Ursu privind încasarea sumei de 254065,41 de lei cu titlul de prejudiciu material și suma de 100 000 de lei cu titlu de prejudiciul moral.

Reclamanții în cererea de majorare și concretizare a cerințelor au invocat că conform pct. 2 și 3 din concluzia raportului de expertiză nr. 252 din 17 iulie 2017 efectuat de expertul judiciar Anatol Echimov se confirmă faptul, că la imobilul în litigiu există fisuri (crăpături) și starea tehnică este nesatisfăcătoare, dotată cu defecte tehnice, iar fisurile și crăpăturile au influențat la preț și anume valoarea de piață a bunului imobil a casei în litigiu a scăzut cu suma de 95078,76 de lei fiind depreciată valoarea bunului.

La 28 august 2018, reclamantul Victor Ritter și coreclamanta Anzhelika Ritter au depus o cerere în temeiul art. 96 CPC privind încasarea în mod solidar de la pîrîții ÎI „Denta Oboroc” și Iurie Oboroc a cheltuielilor de judecată și de asistentă juridică pentru serviciile avocatului stagiar în sumă de 10 000 de lei conform bonului de plată anexat în original (f.d.120,vol. II) și cheltuielile pentru efectuarea expertizelor, taxa de stat și alte cheltuieli confirmate prin chitanțe.

Prin hotărârea din 25 ianuarie 2019 a Judecătoriei Ungheni, acțiunea depusă de Victor Ritter și Anzhelika Ritter a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 21 februarie 2019, Victor Ritter și Anzhelika Ritter au declarat apel, împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de admiterea integrală a acțiunii.

Prin decizia din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Victor Ritter și Anzhelika Ritter și a fost menținută hotărârea din 25 ianuarie 2019 a Judecătoriei Ungheni.

Pentru a decide astfel, instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 9 alin. (1) și (2), 11, 14, 512 alin. (1), 514, 572 alin. (1), 1398, 1422 alin. (1), 1423 alin. (1) Codul civil, în vigoare pînă la 01 martie 2019 și a stabilit că în prezenta speță lipsește faptul comiterii unei fapte ilicite de către intimatul Iurie Oboroc față de reclamantul Victor Ritter, cât și vinovăția acestuia în raport cu drepturile personale patrimoniale și nepatrimoniale, circumstanțe confirmate prin probele administrate la actele cauzei.

În condițiile în care reclamantul-apelant nu a prezentat probe admisibile și pertinente vizavi de comiterea delictului de către intimatul Iurie Oboroc este întemeiată și legală soluția primei instanțe, or, încă din anul 2010 casa amplasată pe

xxxxx din litigiu era într-o stare deplorabilă și inundația nu are nici o legătură cu consecințele și starea casei de locuit.

Instanța de apel a reținut că prin prisma art.1398 Cod civil apelantul nu este îndreptățit să pretindă încasarea din contul intimatului a prejudiciului, deoarece în privința acestora nu se întrunesc cumulativ elementele răspunderii delictual civile.

Astfel, instanța de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe de respingere a acțiunii.

La 26 octombrie 2020 Victor Ritter și Anzhelika Ritter au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe pe motiv că la emiterea acestora atât instanța de fond cât și cea de apel au încălcat normele de drept material în sensul că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost interpretată eronat legea. La fel a susținut că instanțele de judecată nu au dat apreciere probelor administrate la dosar, au apreciat arbitrar probele, iar concluziile instanțelor de judecată sunt în contradicție cu actele cauzei.

Completul instanței de recurs a stabilit că cererea de recurs este semnată și de Marin Sardari, membru al Centrului Național Independent pentru Investigații și Apărarea Drepturilor Omului.

În conformitate cu art. 430 CPC, sunt în drept să declare recurs: părțile și alți participanți la proces; martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, Marin Sardari nu întrunește niciuna din calitățile procesuale specificate la art. 430 CPC și, respectiv, nu este în drept să declare recurs. Or, în conformitate cu art. 75 alin. (1) CPC, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar.

Prin notificarea din 04 ianuarie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. La 12 ianuarie 2021 ÎI „Denta Oboroc” și Anatolie Ursu au recepționat copia recursului declarat de Victor Ritter și Anzhelika Ritter și la 27 ianuarie 2021 au depus referință, prin care au solicitat respingerea recursului ca fiind ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care, recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei denotă cu certitudine faptul că la 28 ianuarie 2020 instanța de apel a expediat în adresa părților copia deciziei din 28 noiembrie 2019 (f.d. 179, vol. III). Însă, abia la 26 octombrie 2020 Victor Ritter și Anzhelika Ritter au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 28 noiembrie 2019.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul a fost declarat de către Victor Ritter și Anzhelika Ritter cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul apreciază cu certitudine că, contestarea actului judecătoresc cu depășirea intervalului de timp menționat demonstrează atitudinea neglijentă a recurenților față de drepturile procedurale conferite de legislația națională. Or, încă la 21 februarie 2019 Victor Ritter și Anzhelika Ritter au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe fiind înștiințați legal despre mersul dosarului și ședințele de judecată (f.d.6, 11, 51, 53 vol. III). Mai mult ca atât, decizia Curții de Apel Chișinău din 28 octombrie 2019 a fost publicată pe site-ul Curții de Apel Chișinău la 20 ianuarie 2020. Astfel, recurenții au obligația de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință și intentate la cererea lor.

Pe cale de consecință, examinarea unui recurs tardiv declarat împotriva unei hotărâri definitive ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimității la un proces echitabil.

Relevantă în acest aspect este hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată în cauza Ponomaryov contra Ucrainei (cererea nr. 3236/03, 03 aprilie 2008), în conținutul căreia Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, deși, în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că, revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir contra Moldovei, Popov contra Moldovei și Melnic contra Moldovei, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamanților la un proces echitabil.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Victor Ritter și Anzhelika Ritter ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (1) și (2), 433 lit. b) și 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Victor Ritter și Anzhelika Ritter se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru